

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 71/17

Λουξεμβούργο, 27 Ιουνίου 2017

Απόφαση στην υπόθεση C-74/16

Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania κατά Ayuntamiento de Getafe

Οι φορολογικές απαλλαγές των οποίων απολαύει η Καθολική Εκκλησία στην Ισπανία είναι δυνατόν να αποτελούν απαγορευόμενες κρατικές ενισχύσεις εάν και στο μέτρο που παρέχονται για οικονομικές δραστηριότητες

Συμφωνία συναφθείσα μεταξύ της Ισπανίας και της Αγίας Έδρας πριν την προσχώρηση της Ισπανίας στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες προβλέπει διάφορες φορολογικές απαλλαγές υπέρ της Καθολικής Εκκλησίας. Στην υπό κρίση υπόθεση, θρησκευτική αδελφότητα της ισπανικής Καθολικής Εκκλησίας επικαλείται, ως φορέας υπεύθυνος για εκκλησιαστικό σχολείο κοντά στη Μαδρίτη, τη συμφωνία αυτή, ζητώντας την επιστροφή δημοτικού φόρου επί κατασκευών, εγκαταστάσεων και έργων ύψους 24 000 περίπου ευρώ, τον οποίο κατέβαλε για εργασίες πραγματοποιηθείσες σε σχολικό κτήριο που στεγάζει τη σχολική αίθουσα εκδηλώσεων. Οι επίμαχες εγκαταστάσεις χρησιμοποιούνται για την παροχή πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης η οποία ρυθμίζεται από το κράτος, είναι ισότιμη προς την παρεχόμενη στα δημόσια σχολεία εκπαίδευση και χρηματοδοτείται στο σύνολό της από τον δημόσιο προϋπολογισμό. Οι εγκαταστάσεις χρησιμοποιούνται επίσης για την παροχή ελεύθερης προσχολικής και εξωσχολικής εκπαίδευσης καθώς και ελεύθερης εκπαίδευσης η οποία έπεται της υποχρεωτικής· αυτές οι μορφές εκπαίδευσης δεν επιχορηγούνται από τον δημόσιο προϋπολογισμό και για αυτές εισπράττονται δίδακτρα.

Η φορολογική αρχή απέρριψε την αίτηση επιστροφής του καταβληθέντος φόρου. Κατά την άποψη της αρχής, η απαλλαγή δεν τυγχάνει εφαρμογής, δεδομένου ότι ζητήθηκε για δραστηριότητα της Καθολικής Εκκλησίας μη επιδιώκουσα αυστηρώς θρησκευτικό σκοπό. Το Juzgado de lo Contencioso-Administrativo nº 4 de Madrid (περιφερειακό διοικητικό πρωτοδικείο αριθ. 4 της Μαδρίτης, Ισπανία), ενώπιον του οποίου προσέφυγε η θρησκευτική αδελφότητα, ζητεί από το Δικαστήριο να διευκρινιστεί αν η επίμαχη φορολογική απαλλαγή, εφαρμοζόμενη εν προκειμένω στην περίπτωση σχολικού κτηρίου, πρέπει να θεωρηθεί ως απαγορευόμενη από το δίκαιο της Ένωσης κρατική ενίσχυση. Με τον τρόπο αυτό τίθεται συγχρόνως το βασικό ζήτημα κατά πόσον μπορεί να αποτελεί απαγορευόμενη κρατική ενίσχυση το γεγονός ότι ένα κράτος μέλος χορηγεί σε θρησκευτική κοινότητα απαλλαγή από ορισμένους φόρους, και μάλιστα ακόμη και για δραστηριότητες οι οποίες δεν εξυπηρετούν αυστηρώς θρησκευτικό σκοπό.

Με την απόφαση που εξέδωσε σήμερα, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι **η επίμαχη φορολογική απαλλαγή δύναται να συνιστά απαγορευόμενη κρατική ενίσχυση εάν και στο μέτρο που οι ασκούμενες στις επίμαχες εγκαταστάσεις δραστηριότητες είναι οικονομικές δραστηριότητες**, πράγμα που εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο να εξακριβώσει.

Συναφώς, το Δικαστήριο διευκρινίζει ότι **μόνον οι μη επιχορηγούμενες από το ισπανικό κράτος εκπαιδευτικές δραστηριότητες φαίνονται να έχουν οικονομικό χαρακτήρα**, δεδομένου ότι χρηματοδοτούνται κατά κύριο λόγο μέσω ιδιωτικών οικονομικών συμμετοχών στις σχολικές δαπάνες. Επισημαίνει επίσης ότι εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο να προσδιορίσει εάν και σε ποιο μέτρο οι επίμαχες εγκαταστάσεις χρησιμοποιούνται, τουλάχιστον εν μέρει, για τέτοιες οικονομικές δραστηριότητες.

Το Δικαστήριο προσθέτει ότι **η απαλλαγή από τον επίμαχο δημοτικό φόρο φαίνεται να πληροί, σε κάθε περίπτωση, τις δύο από τις τέσσερις προϋποθέσεις που απαιτούνται, ώστε να μπορεί να**

χαρακτηρισθεί ως απαγορευόμενη κρατική ενίσχυση, καθόσον 1) **παρέχει στην υπεύθυνη για το σχολείο αδελφότητα ένα επιλεκτικό οικονομικό πλεονέκτημα και 2) συνεπάγεται μείωση των εσόδων του δήμου** και, κατά συνέπεια, χρήση κρατικών πόρων.

Όσον αφορά τις λοιπές δύο προϋποθέσεις (ήτοι την προϋπόθεση που αφορά τον επηρεασμό του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών από το οικονομικό πλεονέκτημα και εκείνη που αφορά τη στρέβλωση του ανταγωνισμού) το Δικαστήριο επισημαίνει ότι η επίμαχη απαλλαγή είναι δυνατόν να καταστήσει ελκυστικότερη την παροχή των εκπαιδευτικών υπηρεσιών της θρησκευτικής αδελφότητας σε σχέση με την παροχή των υπηρεσιών ιδρυμάτων που δραστηριοποιούνται και αυτά στην ίδια αγορά. Αντιθέτως, υπενθυμίζει ότι, **σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης¹, τεκμαίρεται ότι οι ενισχύσεις το ύψος των οποίων δεν υπερβαίνει ανώτατο όριο 200 000 ευρώ σε χρονικό διάστημα τριών ετών δεν έχουν επιπτώσεις στο εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών και δεν νοθεύουν ούτε απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό, με αποτέλεσμα τέτοιου είδους μέτρα να μην εμπίπτουν στην έννοια των κρατικών ενισχύσεων**. Το εθνικό δικαστήριο θα πρέπει, συνεπώς, να εξακριβώσει εάν υπάρχει εν προκειμένω υπέρβαση του ορίου αυτού, λαμβάνοντας υπόψη μόνον τα πλεονεκτήματα των οποίων επωφελήθηκε η θρησκευτική αδελφότητα βάσει των ενδεχόμενων οικονομικών δραστηριοτήτων της.

Τέλος, το Δικαστήριο κρίνει ότι, μολονότι η συμφωνία μεταξύ της Ισπανίας και της Αγίας Έδρας είναι προγενέστερη της προσχωρήσεως του εν λόγω κράτους μέλους στην Ένωση, η επίμαχη φορολογική απαλλαγή δεν θα πρέπει, εφόσον συντρέχει περίπτωση, να θεωρηθεί ως υφιστάμενη κρατική ενίσχυση², αλλά ως **νέα ενίσχυση**. Συγκεκριμένα, ο ισπανικός **φόρος** επί κατασκευών, εγκαταστάσεων και έργων **θεσπίστηκε το πρώτον μετά την εν λόγω προσχώρηση**. Κατά συνέπεια, εάν τυχόν το εθνικό δικαστήριο διαπιστώσει την ύπαρξη κρατικής ενισχύσεως, αυτή θα πρέπει να κοινοποιηθεί στην Επιτροπή και δεν θα μπορεί να τεθεί σε εφαρμογή χωρίς την έγκριση της Επιτροπής.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της απόφασης είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το «[Europe by Satellite](#)» ☎ (+32) 2 2964106

¹ Κανονισμός (ΕΚ) 1998/2006 της Επιτροπής, της 15ης Δεκεμβρίου 2006, για την εφαρμογή των άρθρων [107 ΣΛΕΕ] και [108 ΣΛΕΕ] στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (ΕΕ 2006, L 379, σ. 5).

² Τα υφιστάμενα καθεστώτα ενισχύσεων υπόκεινται μόνον σε τακτική εξέταση εκ μέρους της Επιτροπής και μπορούν να εφαρμόζονται κανονικά εφόσον η Επιτροπή δεν τα έχει κηρύξει ασυμβίβαστα με την εσωτερική αγορά.